

Vanliga frågor om certifiering av biogödsel och kompost

Innehållsförteckning

Vad är det för skillnad på rötrest, biogödsel och rötslam?	2
Hur gör man för att få certifikat för en produkt?.....	2
Hur vet jag att min anläggning uppfyller kraven?	2
Hur länge är ett certifikat giltigt?	2
Kan ett certifikat dras in?.....	2
Vad kostar det att certifiera sig?	3
Vilka är fördelarna med att certifiera biogödsel och kompost enligt Certifierad återvinning?	3
Blir certifierad biogödsel eller kompost enklare sälja?	3
Gör certifieringen att biogödseln eller komposten blir dyrare?.....	3
Går det att få certifierad biogödsel eller kompost KRAV-märkt?.....	3
Får kemikalier tillsättas i processen och ändå kalla produkten certifierad?	3
Vilka substrat får användas vid tillverkning av certifierade produkter?.....	4
Hur ansöker jag om godkännande av substrat, tillsats- eller processhjälpmiddel som inte finns listat i bilaga 1 i certifieringsreglerna?	4
Kan jag certifiera mitt reningsverksslam?	4
Får man kompostera gödsel?.....	4
När måste material som används i en kompost hygieniseras?	4
Kan en anläggning producera och sälja både certifierade och icke-certifierade produkter?.....	5
Får en säljare av certifierade kompost blanda in annat material i den färdiga produkten för att förbättra egenskaperna?.....	5
Var hittar jag certifierad biogödsel eller kompost?	5
Hur ofta ändras certifieringsreglerna?	5

Hur många anläggningar finns det som har certifierade produkter?	5
Vilka ingår i styrgruppen för Certifierad återvinning, och när sammanträder styrgruppen?	5
Om jag har mer specifika frågor som rör t.ex. certifiering, vilka material som får behandlas i en anläggning, driftserfarenheter - var vänder jag mig?	6
Hur får jag veta nyheter inom Certifierad återvinning?	6

Vad är det för skillnad på rötrest, biogödsel och rötslam?

Rötrest produceras vid en biogasanläggning genom att biologiskt lättnedbrytbara material behandlas anaerobt (syrefritt) och biogas utvinns.

Biogödsel produceras vid samrötningsanläggningar och innehåller inga avloppsfraktioner. Oftast sker ingen avvattning utan biogödseln är flytande och sprids som flytgödsel på åkern. Biogödsel som uppfyller reglerna kan certifieras enligt Certifierad återvinning.

Rötslam är en biprodukt från rening av avloppsvatten och har genomgått en anaerob behandling där biogas utvinns. Rötslam kan inte certifieras enligt reglerna i Certifierad återvinning, men kan däremot certifieras enligt Svenskt Vattens certifieringssystem REVAQ, www.svenskvatten.se.

Hur gör man för att få certifikat för en produkt?

Normalt inleds arbetet med att en ansökan skickas till certifieringsorganet, RISE. Därefter gör certifieringsorganet en första kontroll på anläggningen och har ett informationssamtal med tillverkaren. För ytterligare information kontakta RISE, <https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/tjanster/spcr-120>.

Hur vet jag att min anläggning uppfyller kraven?

De aktuella kraven finns i certifieringsreglerna som finns publicerade på Avfall Sveriges webbplats. Kontakta RISE (certifieringsorgan för Certifierad återvinning) för bedömning och information, <https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/tjanster/spcr-120>.

Hur länge är ett certifikat giltigt?

Ett certifikat är giltigt i fem år, men så länge anläggningen och produkterna uppfyller kraven i certifieringssystemet så kan ett förnyat certifikat utfärdas av RISE.

Kan ett certifikat dras in?

Ja, om rutiner inte följs eller produkterna inte klarar de uppställda kraven kan certifieringsorganet dra in ett certifikat. Om anläggningen sedan rättar till bristerna kan anläggningen återfå certifikatet.

Vad kostar det att certifiera sig?

Att vara certifierad innebär en kostnad för kontroll och certifiering, som utförs av RISE, samt en årlig avgift till Avfall Sverige (systemägaren). Den största kostnaden är dock anläggningens eget arbete inklusive de analyser som krävs på slutprodukten. Avgiften till Avfall Sverige ska täcka den administration som krävs för systemet och som Avfall Sverige ansvarar för. Kostnaden för administration fördelas mellan de anslutna tillverkarna och den fastslagna avgiften kommuniceras i god tid innan debitering sker. Kontakta Avfall Sveriges rådgivare för biologisk återvinning för mer information. För priser för kontroll och certifiering kontakta RISE: <https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/tjanster/spcr-120>

Vilka är fördelarna med att certifiera biogödsel och kompost enligt Certifierad återvinning?

En certifierad produkt uppfyller bestämda krav som ska redovisas till köparen. En oberoende part kontrollerar att anläggningen och produkterna uppfyller kraven. Det ger ett ökat förtroende för produkten.

Blir certifierad biogödsel eller kompost enklare sälja?

Certifieringen garanterar en viss kvalitet både när det gäller råvarornas ursprung och slutprodukten sammansättning. Produkten ska innehållsdeklareras enligt en fastställd norm och en rekommendation om hur produkten bör användas ska finnas.

Livsmedelsindustrin accepterar att biogödsel används som ett organiskt gödselmedel inom jordbruket för produktion av foder och livsmedel. Det kan dock finnas vissa begränsningar beroende på vilken typ av livsmedel som ska odlas.

Gör certifieringen att biogödseln eller komposten blir dyrare?

Certifieringen innebär ett visst merarbete genom att det bland annat måste finnas dokumenterade rutiner, regelbunden kvalitetskontroll och uppföljning av verksamheten. Samtidigt innebär detta att all personal vet vad som ska göras, vilket gör arbetet effektivare. Därför är det svårt att avgöra hur priset på den certifierade produkten påverkas.

Går det att få certifierad biogödsel eller kompost KRAV-märkt?

Ja. Men då måste även KRAV:s regler uppfyllas, www.krav.se.

Får kemikalier tillsättas i processen och ändå kalla produkten certifierad?

Det finns förteckningar över vilka tillsats- respektive processhjälpmedel som tillåts enligt certifieringsreglerna för biogödsel, SPCR 120 eller kompost, SPCR 152 - se bilaga 1b till respektive regelverk. Några andra ämnen får inte tillsättas till en certifierad produkt. Den som säljer en produkt kan dock tillsätta något ämne, i så fall är inte den nya produkten certifierad. Det ska framgå vad i den nya produkten som är certifierat och vad som inte är det.

Vilka substrat får användas vid tillverkning av certifierade produkter?

I certifieringsreglerna för biogödsel respektive kompost finns en lista, bilaga 1a, över vilka substrat som får användas. Om det ingår substrat som omfattas av ABP-förordningarna måste dessa regler följas och anläggningen även godkännas av Jordbruksverket. För information om ABP-förordningarna se Jordbruksverkets webbplats.

Hur ansöker jag om godkännande av substrat, tillsats- eller processhjälpmedel som inte finns listat i bilaga 1 i certifieringsreglerna?

Ansökan om godkännande av nya substrat och tillsats- processhjälpmedel görs genom att fylla i Certifierad återvinnings ansökningsformulär. Ansökningsformulär med instruktioner beställs från sekretariatet för Certifierad återvinning, certifieradatervinning@avfallsverige.se.

Kan jag certifiera mitt reningsverksslam?

Inte som certifierad biogödsel eller kompost enligt Certifierad återvinning, men enligt Svenskt Vattens certifieringssystem REVAQ, www.svenskvatten.se.

Får man kompostera gödsel?

Gödsel får komposteras, men det ställs krav eftersom naturgödsel omfattas av ABP-förordningarna. En kommunal komposteringsanläggning som behandlar gödsel och där komposten sedan uteslutande används på kommunens mark omfattas inte av kravet. Där betraktas gödseln på samma sätt som inom jordbruket, dvs. gödseln får spridas på den mark som ingår i jordbruksföretaget utan behandling. Dokumentation måste däremot finnas på vilka ytor som gödseln eller komposten används för att uppnå spårbarhet.

När måste material som används i en kompost hygieniseras?

Animaliska biprodukter (ABP) måste hygieniseras. I ABP-förordningarna framgår vad som gäller för olika kategorier av ABP. För matavfall får nationella regler avseende hygienisering användas. Det gäller alla typer av matavfall från restauranger, storkök och kök, inbegripet centralkök och hushållskök. I bilaga 4 i Jordbruksverkets föreskrift¹ regleras alternativa hygieniseringsmetoder för matavfall. Mer information om ABP och regelverket kring ABP finns på Jordbruksverkets webbplats.

¹ SJVFS 2014:43 (SJVFS 2006:84) Statens jordbruksverks föreskrifter om befattning med animaliska bioprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur

Kan en anläggning producera och sälja både certifierade och icke-certifierade produkter?

Ja. I certifieringen ingår att det ska finnas rutiner för att hålla isär certifierade och icke-certifierade produkter. Det måste även framgå tydligt vilka produkter som är certifierade och inte certifierade.

Får en säljare av certifierade kompost blanda in annat material i den färdiga produkten för att förbättra egenskaperna?

Både ja och nej. Ja - om det tydligt framgår att produkten som säljs inte är certifierad, men att huvudbeståndsdelen, komposten, är certifierad och att det är tillsatt annat material t.ex. mineralgödsel till den. Nej – bara godkända tillsatser får användas för att produkten som helhet ska bli certifierad.

Var hittar jag certifierad biogödsel eller kompost?

På RISE webbplats finns information om innehavare av certifikat:

<http://publiccert.extweb.sp.se/sv/Product/List/893>

Hur ofta ändras certifieringsreglerna?

Certifieringsreglerna revideras varje år och bilaga 1 uppdateras vid behov. Till certifieringssystemet finns en styrgrupp som kontinuerligt utvecklar reglerna. Alla anläggningar med certifierad produkt meddelas om vilka ändringar som skett. På Avfall Sveriges certifieringshemsida finns mer information om certifieringsreglerna:

<https://www.avfallsverige.se/kunskapsbanken/certifierad-atervinning>

Hur många anläggningar finns det som har certifierade produkter?

På RISE webbplats finns information om innehavare av certifikat:

<http://publiccert.extweb.sp.se/sv/Product/List/893>

I mars 2021 var det 27 biogasanläggningar som producerade SPCR 120-certifierad biogödsel och tre komposteringsanläggningar som producerade SPCR 152-certifierad kompost.

Vilka ingår i styrgruppen för Certifierad återvinning, och när sammanträder styrgruppen?

Styrgruppen ska representera branschorganisationer, universitet, forskningsinstitut samt användare av biogödsel och kompost. De ordinarie ledamöterna har rösträtt. Dessutom finns det adjungerade ledamöter som representerar biogas- och komposteringsanläggningar. Styrgruppen för Certifierad återvinning har normalt ca sex möten per år. Kommande mötesdagar publiceras på Avfall Sveriges webbplats samt i nyhetsbrev från Certifierad återvinning.

Om jag har mer specifika frågor som rör t.ex. certifiering, vilka material som får behandlas i en anläggning, driftserfarenheter - var vänder jag mig?

Ni kan antingen kontakta RISE (<https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/tjanster/spcr-120>), Avfall Sveriges rådgivare för biologisk återvinning eller sekretariatet för Certifierad återvinning (certifieradatervinning@avfallsverige.se).

Hur får jag veta nyheter inom Certifierad återvinning?

Certifierad återvinning har ett nyhetsbrev som ges ut cirka tre gånger per år. Nyhetsbrevet går att ladda ner från Avfall Sveriges webbplats, <https://www.avfallsverige.se/kunskapsbanken/certifierad-atervinning/nyhetsbrev/>. Det går också att prenumerera på nyhetsbrevet, kontakta sekretariatet för Certifierad återvinning, certifieradatervinning@avfallsverige.se.